

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

Lakka® Jalolaasti

1.1.2 Tunnuskoodi

Värit: 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 201, 202, 203, 204, 205, 301, 302, 303, 304, 305, 401, 402, 501, 601, 602, 603, 604, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 801, 802, 803, 804

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Sementti- ja kalkkipohjainen seinäpintojen rappauslaasti

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

Lakan Betoni Oy

Postiosoite

PL 42

Postinumero ja -toimipaikka

80101 Joensuu

Puhelin

020 748 1200

Telefax

020 748 1260

Sähköposti

ville.katainen@lakka.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus Helsinki, avoinna 24 h/vrk

+358 9 471 977 (suora); +358 9 4711 (vaihe)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

2.1 Aineen tai seoksen luokitus**1272/2008 (CLP)**

Skin Irrit. 2, H315

Eye Dam. 1, H318

STOT SE 3, H335

67/548/EEC - 1999/45/EC

Xi; R37/38-41

2.2 Merkinnät**1272/2008 (CLP)**

GHS07 - GHS05

Huomiosana

Vaara**Vaaralausekkeet**

H315

Ärsyttää ihoa.

H318

Vaurioittaa vakavasti silmiä.

H335

Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

Turvalausekkeet

P261

Vältä pölyn hengittämistä.

P280

Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.

P302+P352

JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.

P305+P351+P338

JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.

P310

Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.

P312

Ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia.

2.3 Muut vaarat

Tietoa ei ole käytettävissä.

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset****3.2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
65997-15-1	266-043-4	Valkosementti	5-15 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;
1305-62-0	215-137-3	Kalsiumhydroksidi	5-10 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;
1332-58-7	310-194-1	Kaoliini	< 0,1 %	HTP-arvo, kohta 8

3.3 Muut tiedot

Valkosementti sisältää kalsiumsilikaatteja, jotka veden kanssa reagoidessaan muodostavat mm. kalsiumhydroksidia. Valkosementin vesiliukoisten kromiyhdisteiden Cr 6 + -yhdisteiden pitoisuus on luontaisesti vähäinen. Cr 6+ -yhdisteet: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.2 Hengitys

Jos tuotetta on hengitetty, potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan. Tunnettaessa pahoinvointia, hakeuduttava lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä mikäli mahdollista).

4.1.3 Iho

Huuhdeltava runsaalla vedellä.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Mikäli potilas on tajuissaan, hänelle on annettava juotavaksi runsaasti vettä. EI saa oksennuttaa.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Ärsyttää ihoa. Vakavan silmävaurion vaara. Hengityselinten ärsytys.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoito oireiden mukaan.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Palamaton. Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Vesiruisku.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin. Tukkeutumisvaara.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suojapukua.

5.4 Muita ohjeita

Vältä pölyn muodostusta ja kertymistä.

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Varotoimenpiteet, henkilösuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Vältettävä pölynmuodostusta. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta. Vältettävä tuotteen joutumista silmiin, suuhun tai iholle. Vältettävä pölyn hengittämistä.
- 6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Estettävä tuotteen pääsy viemäriin. Tukkeutumisvaara.
- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Kerättävä talteen välittömästi lapiolla tai pölynimurilla. Vältä pölyn leviäminen ilmaan (so. puhdistamalla pölyiset pinnat paineilmalla).
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8. KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Vältettävä pölyn muodostusta. Vältettävä tuotteen hengittämistä, nielemistä sekä sen joutumista iholle ja silmiin. Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Suojattava kosteudelta. Hapot
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.1 HTP-arvot**
65997-15-1	sementtipöly	5 mg/m ³ (8 h) hengittyvä pöly
65997-15-1	sementtipöly	1 mg/m ³ (8 h) alveolijae (HTP2011)
1332-58-7	kaoliini	2 mg/m ³ (8 h) alveolijae (HTP2011)
1305-62-0	Kalsiumhydroksidi	5 mg/m ³ (8 h)
- 8.1.2 Muut raja-arvot**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.4 DNEL**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.5 PNEC**
Kalsiumhydroksidi:
Vesi = 490 µg/l
Maaperä /Pohjavesi = 1 080 mg/l
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Ei saa käyttää piilolinssettä.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa.

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Läpäisemättömät käsineet : Emäkset .
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suojalasit. Ei saa käyttää piilolinsejä.
- 8.2.2.4 Ihonsuojaus**
Pitkähihainen vaatetus.
- 8.2.2.5 Hygieniatoimenpiteet**
Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Kädet ja kasvot pestävä ennen taukoja ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen.
- 8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen**
Tuotetta ei saa antaa päästä viemäriin, vesistöihin tai maaperään.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**
- Olomuoto**
Jauhe, vaalea tai värillinen
- Haju** hajuton
- Hajukynnys** tietoja ei ole käytettävissä
- pH** 12 (vesiliuoksena)
- Sulamis- tai jäätymispiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Kiehumispiste ja kiehumisalue** tietoja ei ole käytettävissä
- Leimahduspiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Haihtumisnopeus** tietoja ei ole käytettävissä
- Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)** ei syttyvä
- Räjähdysominaisuudet**
- Alempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Ylempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyrynpaine** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyryntiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Suhteellinen tiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Liukoisuus (liukoisuudet)**
- Vesiliukoisuus** liukenematon
- Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)** liukenematon
- Jakautumiskerroin: n-oktanoliväli/vesi** tietoja ei ole käytettävissä
- Itsesyttymislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Hajoamislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Viskositeetti** tietoja ei ole käytettävissä
- Räjähtävyys** tietoja ei ole käytettävissä
- Hapettavuus** tietoja ei ole käytettävissä
- 9.2 Muut tiedot**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. (alumiinijauhe)
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Suojattava kosteudelta.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Hapot, Alumiini.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.1 Välitön myrkyllisyys**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
Kalsiumhydroksidi:
LD50/suun kautta/rotta = > 2 000 mg/kg (OECD 425)
LD50/ihon kautta/kani = > 2 500 mg/kg (OECD 402)
- 11.1.2 Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden**
Vakavan silmävaurion vaara. Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty. Sisältää kromi(VI)-yhdisteitä. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Ei sisällä syöpää aiheuttavien aineiden luettelossa mainittuja aineosia.
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Saattaa aiheuttaa hengityselinten ärsytystä.
- 11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.7 Aspiraatiovaara**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.8 Muut terveystieteisiin liittyvät tiedot**
Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin: Roiskeet silmiin syövyttävät Sarveiskalvoa.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieläimille**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
Kalsiumhydroksidi:
LC50/96 t/makean veden kalat = 50,6 mg/l
LC50/96 t/meriveden kalat = 457 mg/l
EC50/458/makean veden selkärangattomat = 49,1 mg/l
LC50/96t/meriveden selkärangattomat = 158 mg/l
EC50/72 t/makean veden levät = 184,57 mg/l
NOEC/72 t/makean veden levät = 48 mg/l
NOEC/14 d/meriveden selkärangattomat = 32 mg/l
- 12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
EC10/LC10/NOEC/maaperän makro-organismit = 2 000 mg/kg (kuivapaino)
EC10/LC10/NOEC/maaperän mikro-organismit = 12 000 mg/kg (kuivapaino)
NOEC/21 d/maanpinnan kasvillisuus = 1 080 mg/kg

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.2.1 Biologinen hajoavuus**
Ei ole luonnostaan biohajoava.
- 12.2.2 Kemiallinen hajoavuus**
Hajoamista ei tapahdu ohjeiden mukaisessa käytössä.
- 12.3 Biokertyvyys**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).
- 12.6 Muut haitalliset vaikutukset**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

- 13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
Tyhjä pakkaus: Voidaan viedä kaatopaikalle tai polttaa, mikäli paikalliset säädökset sallivat.
- 13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**
Pienet määrät: Voidaan hävittää talousjätteiden mukana.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT

- 14.1 YK-numero** Ei luokiteltu vaaralliseksi tie- ja rautatiekuljetusten säädösten mukaan.
- 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi** -
- 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka** -
- 14.4 Pakkausryhmä** -
- 14.5 Ympäristövaarat** Ei ole.
- 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Sementin markkinointia ja käyttöä koskee REACH liitteen XVII kohdan 47 Kromi VI-yhdisteet mukainen rajoitus.
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**
Siirtyminen CLP-luokitukseen.
- 16.2 Lyhenteiden selitykset**

Lakka® Jalolaasti

Päiväys: 25.3.2013

Edellinen päiväys: 18.6.2012

- **REACH** - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista
- **CLP** - Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta
- **HTP** - haitalliseksi tunnettu pitoisuus
- **DNEL** - Haittavaikutukseton annostaso
- **PNEC** - Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus
- **PBT** - pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen aine
- **vPvB** - erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä aine

16.3 Tietolähteet

Käyttöturvallisuustiedot, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1

16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

ASETUS (EY) N:o 1272/2008, Asetuksen (EU) 1272/2008 ja vastaavuustaulukon 67/548/ETY tai 1999/45/EY (CLP:n liite VII) mukainen luokitus, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
H315	Ärsyttää ihoa.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H335	Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

16.6 Työntekijöiden koulutus

Järjestettävä riittävästi tietoja, ohjeita ja koulutusta käyttäjille. Katsokaa oheista käyttöturvallisuustiedotetta ja/tai käyttöohjetta.